

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet
u Novom Sadu

Fond „Evropski poslovi“
AP Vojvodine

PROGRAM
*Upravljanje
regionalnim razvojem
kroz EU fondove*

PROGRAMME
*Management of
Regional Development
through EU Funds*

Given that each year substantial EU funds are allocated for project implementation at the national, regional and local level in the European Union and pre-accession countries, and in compliance with the Action Plan for the Realisation of the Priorities of the AP Vojvodina Development Programme 2014–2020, the European Affairs Fund of AP Vojvodina is implementing, in cooperation with the University of Novi Sad, the Specialised Programme "Management of Regional Development through EU Funds", which has been included in the Plan under Priority 4 (Institutional infrastructure development), Measure 4.1 (Institutional framework development for decreasing regional disparities) under the title "Academy for European Affairs and Funds".

Uzimajući u obzir da se svake godine značajna EU sredstva odobravaju za sprovođenje projekata na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou širom Evropske unije i država koje se nalaze u prepristupnom procesu, a shodno Akcionom planu za realizaciju prioriteta Programa razvoja AP Vojvodine 2014–2020.godine, Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine, u saradnji sa Univerzitetom u Novom Sadu, realizuje Specijalistički program „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“, koji je u Plan uvršten u okviru Prioriteta IV (Razvoj institucionalne infrastrukture), u meri 4.1 (Razvoj institucionalnog okvira u cilju smanjenja regionalnih razlika) pod nazivom „Akademija za evropske poslove i fondove“.

Svrha

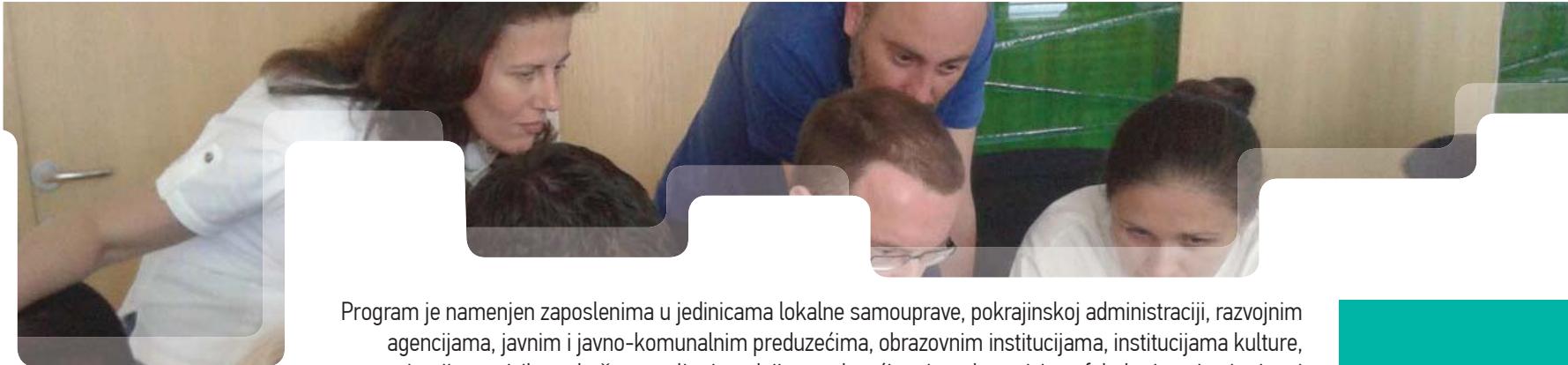
Osnovni cilj Specijalističkog programa „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“ (u daljem tekstu: Program) predstavlja upoznavanje sa EU procesima i regionalnim politikama, kao i sa značajem i mogućnostima pristupanja evropskim fondovima, radi odgovarajuće stručne analize problema regionalnog razvoja u kontekstu EU integracija i donošenja relevantnih odluka i zaključaka prilikom upravljanja projektima i kreiranja programske i projektnih dokumenata u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Program omogućava koordinaciju procesa edukacija kako bi se osigurao efekat transfera znanja na zainteresovane strane iz javnog i civilnog sektora, kao i kompletno upoznavanje sa načinom fukcionisanja EU odnosno institucijama EU, načinima donošenja politika i sprovođenja istih putem fondova koji su na raspolaganju zemaljama članicama i državama u prepristupnom procesu. Program pruža detaljne informacije o širokom spektru raspoloživih EU fondova i programa kojima se finansiraju projekti u različitim oblastima (zaštita životne sredine, privreda, obrazovanje, kultura i dr), pripremi uspešnih projekata, upravljanju odobrenim projektima i kontroli trošenja EU sredstava. Svrha ovakvog pristupa jeste koordinacija pravovremene podrške i jačanje postojećih kapaciteta javne uprave u aspektima koji su ključni za korišćenje EU sredstava u raznim sektorima direktno uključenim u proces integracije.

Objective

The objective of the Specialised Programme “Management of Regional Development through EU Funds” (hereinafter: the Programme) is information dissemination on the EU processes and regional policies, as well as on the importance and opportunities for accessing EU funds, so as to obtain an adequate expert analysis of regional development in the framework of EU integration and make relevant decisions and bring conclusions in terms of project management and programme and project documentation development in the EU accession process.

The Programme allows education coordination, so as to ensure the effect of transfer of know-how to stakeholders in the public and civil sector, as well as the dissemination of comprehensive information on the functioning of the EU, i.e. EU institutions, policy creation and implementation through funds available to member states and other countries in the pre-accession process. The Programme offers detailed information on a wide range of EU funds and programmes under which projects in different fields (environmental protection, economy, education, culture, etc.) are funded, development of successful projects, management of approved projects and control of the spending of EU funds. The purpose of this approach is the coordination of timely support and capacity building of the public administration in those aspects that are key to the use of EU funds in different sectors directly involved into the integration process.

Program je namenjen zaposlenima u jedinicama lokalne samouprave, pokrajinskoj administraciji, razvojnim agencijama, javnim i javno-komunalnim preduzećima, obrazovnim institucijama, institucijama kulture, organizacijama civilnog društva, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, fakultetima, institutima i istraživačkim ustanovama, drugim institucijama koje se mogu javiti kao korisnici sredstava iz evropskih fondova.

The Programme is aimed at the employees of local self-government units, provincial administration, development agencies, public utility enterprises, educational and cultural institutions, civil society organisations, small and medium-sized enterprises and entrepreneurs, universities, research institutes and other institutions that may be beneficiaries of EU funds.

Specifični ciljevi

- ▶ Sticanje znanja o različitim akterima i institucijama u donošenju odluka i zakonodavnim procedurama u Evropskoj uniji, naročito u oblasti regionalne politike;
- ▶ Obuka polaznika za pripremu, planiranje i implementaciju razvojnih projekata;
- ▶ Uvid u strukturu evropskih fondova i programa, sa posebnim osvrtom na programe dostupne korisnicima iz Srbije;
- ▶ Razumevanje značaja i uticaja Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA);
- ▶ Sticanje znanja neophodnih za adekvatnu primenu propisa EU;
- ▶ Uspostavljanje institucionalne mreže partnerstva između polaznika.

Specific objectives

- ▶ To gain specific knowledge on different stakeholders and institutions in the decision-making process and legislative procedures in the European Union, especially in regional policy;
- ▶ To train participants in the preparation, planning and implementation of development projects;
- ▶ To gain insight into the structure of EU funds and programmes, with special emphasis on the programmes available to beneficiaries in Serbia;
- ▶ To gain an understanding of the importance and impact of the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA);
- ▶ To gain knowledge necessary for an adequate application of EU regulations;
- ▶ To establish an institutional network of partnership among the trainees.

KOME JE NAMENJEN

Prednosti Programa:

- ▶ Sticanje kvalifikacija za upravljanje sredstvima Evropske unije
- ▶ Upoznavanje sa pravilima i procedurama projektnog finansiranja Evropske unije
- ▶ Nadogradnja znanja sa novinama koje donosi finansijska perspektiva 2014-2020.
- ▶ Fleksibilnost u pohađanju nastave
- ▶ Kvalifikovani predavači sa iskustvom
- ▶ Provera znanja na kraju svakog modula
- ▶ Sertifikat na kraju Programa
- ▶ Širenje mreže potencijalnih partnera
- ▶ Iskustva u pripremi i implementaciji projekata
- ▶ Predstavljanje uspešnih projekata

WHO IS IT AIMED AT

The main advantages of the Programme:

- ▶ Acquisition of qualifications for EU fund management
- ▶ Familiarisation with the rules and procedures of EU project funding
- ▶ Upgrade of know-how with the novelties of the 2014-2020 financial perspective
- ▶ Flexibility in course attendance
- ▶ Qualified and experienced lecturers
- ▶ Testing after each finished module
- ▶ Certificate award at the end of the Programme
- ▶ Broadening the network of potential partners
- ▶ Experience in project development and implementation
- ▶ Presentation of successful projects

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

REPUBLIKA SRBIJA
AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA
POKRAJINSKA VLADA

Univerzitet u Novom Sadu

Način implementacije

Nastavni plan i program usvojen je od strane Senata Univerziteta u Novom Sadu i predviđa realizaciju Programa kroz šest modula:

1. Pravo i politike Evropske unije

Cilj modula je da se polaznici upoznaju sa osnovnim pojmovima, smernicama, stavovima i procesima donošenja odluka u Evropskoj uniji, kao i sa osnovnim pravnim tekovinama, metodologijom donošenja odluka i strukturonim fondova u Evropskoj uniji, kroz nastavne discipline:

- ▶ Procedure i pravni aspekti Evropske unije
- ▶ Efikasnost, odlučivanje i pregovaranje u Evropskoj uniji
- ▶ Programiranje strukturnih i prepristupnih fondova Evropske unije

2. Regionalne razvojne politike i Evropska unija

Cilj modula je da se polaznici upoznaju sa ekonomskim, političkim i strukturnim aspektima održivog regionalnog razvoja u Evropskoj uniji, kao i sa osnovnim tekovinama i mogućnostima urbanog i ruralnog održivog regionalnog razvoja u Evropskoj uniji, kroz nastavne discipline:

- ▶ Politika Evropske unije i održivi regionalni razvoj
- ▶ Uticaj globalizacije na teritorijalnu, prekograničnu i transnacionalnu saradnju
- ▶ Ekonomski aspekti regionalnog razvoja Evropske unije
- ▶ Ruralni razvoj i koheziona politika EU
- ▶ Urbano planiranje i razvoj

3. Priprema i implementacija EU projekata

Cilj modula je da se polaznici upoznaju sa metodološkim i aplikativnim aspektima pripreme predloga projekata, kao i sa svim važećim pravilima i procedurama procesa implementacije projekata finansiranim od strane EU fondova, kroz nastavne discipline:

- ▶ Programi Evropske Unije – generalni principi i regulativa
- ▶ Priprema projekata i projektnih predloga
- ▶ Implementacija projekata Evropske Unije
- ▶ Implementacija javnih nabavki i EU standarda

4. Upravljanje resursima i projektnim ciklusom

Cilj modula je da se polaznici upoznaju sa najbitnijim aspektima instrumenta za pretpriistupnu pomoć, kao i sa metodama i tehnikama metodologije za upravljanje projektnim ciklusom, kroz nastavne discipline:

- ▶ Instrument za pretpriistupnu pomoć (IPA)
- ▶ Upravljanje projektnim ciklusom (PCM)
- ▶ Budžetiranje EU projekata

5. Razvoj kapaciteta i umrežavanje

Cilj modula je da se polaznici upoznaju sa praktičnim aspektima procesa umrežavanja i pronalaženja projektnih partnera, kao i sa načinom evaluacije projektnih predloga, kroz nastavne discipline:

- ▶ Umrežavanje i pronalaženje projektnih partnera
- ▶ Evaluacija projektnih predloga i lobiranje

Program obuhvata ukupno 19 nastavnih disciplina sa fondom od 325 časova aktivne nastave. Vremenski okvir održavanja Programa je 22 radne nedelje (za svih 6 modula). Nastava se izvodi u Novom Sadu, petkom posle podne i subotom u bloku od 15 časova nedeljno (petkom 5 časova i subotom 10 časova). Način izvođenja nastave obuhvata klasična predavanja, interaktivne radionice, prikaz studija sluča-

java, seminarske radove, kao i praktične pripreme projektnih ideja za evropske fondove.

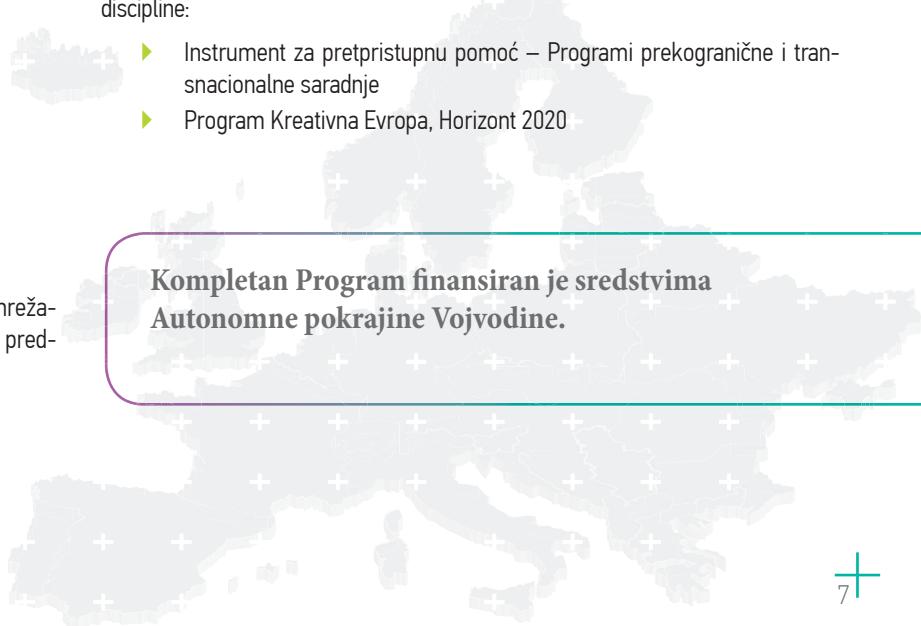
Predavači na Programu su stručnjaci iz zemlje i inostranstva koji poseduju veliko teorijsko i praktično iskustvo u upravljanju EU fondovima i programima, kao što su programi Evropske unije i Instrument za pretpriistupnu pomoć (IPA).

6. Razvojni programi Evropske unije

Cilj modula je da se polaznici upoznaju osnovnim mogućnostima primene razvojnih programa Evropske unije na lokalnom i regionalnom nivou, kroz nastavne discipline:

- ▶ Instrument za pretpriistupnu pomoć – Programi prekogranične i transnacionalne saradnje
- ▶ Program Kreativna Evropa, Horizont 2020

Kompletan Program finansiran je sredstvima Autonomne pokrajine Vojvodine.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АВТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

Implementation

The curriculum has been adopted by the Senate of the University of Novi Sad and defines the implementation of the Program in six modules:

1. EU law and policies

The objective of the module is to familiarize the participants with the basic terms, guidelines, attitudes and decision-making processes in the European Union, as well as with the basics of the acquis, decision-making methodology and structure of EU funds by means of the following teaching disciplines:

- ▶ Procedures and legal aspects of the European Union
- ▶ Efficiency, decision-making and negotiation in the European Union
- ▶ Programming of structural and pre-accession EU funds

2. Regional development policy and the European Union

The objective of the module is to familiarize the participants with the economic, political and structural aspects of sustainable regional development in the European Union, as well as with the main achievements and opportunities of urban and rural sustainable regional development in the European Union by means of the following teaching disciplines:

- ▶ EU policy and sustainable regional development
- ▶ Impact of globalization on territorial, cross-border and transnational cooperation
- ▶ Economic aspects of EU regional development
- ▶ Rural development and EU cohesion policy
- ▶ Urban planning and development

3. Development and implementation of EU projects

The objective of the module is to familiarize the participants with the methodological and applicative aspects of the project proposal development, as well as with all valid rules and procedures of the implementation of EU funded projects by means of the following teaching disciplines:

- ▶ EU programmes - general principles and regulations
- ▶ Development of projects and project proposals
- ▶ Implementation of EU projects
- ▶ Implementation of public procurements and EU standards

„Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“

The Programme involves a total of 19 teaching disciplines with a class load of 325 lessons of active teaching. The time frame of the Programme is 22 working weeks (for all 6 modules). The lectures are held in Novi Sad on Friday afternoons and Saturdays, in a block of 15 classes per week (5 classes on Fridays and 10 classes on Saturdays). The teaching involves classical lectures, interactive workshops, case stu-

dies, seminar papers and hands-on experience in preparing project ideas for EU funds.

The lecturers are foreign and national experts having extensive theoretic background and practical experience in the management of EU funds and programmes, such as the EU programmes and Instrument for Pre-accession Assistance (IPA).

4. Resource and project cycle management

The objective of the module is to familiarize the participants with the most important aspects of the Instrument for Pre-accession Assistance, as well as with the methods and techniques of project cycle management methodology by means of the following teaching disciplines:

- ▶ Instrument for Pre-accession Assistance (IPA)
- ▶ Project cycle management (PCM)
- ▶ EU project budgeting

5. Capacity building and networking

The objective of the module is to familiarize the participants with the practical aspects of networking and project partner search, as well as with the evaluation of proposals by means of the following teaching disciplines:

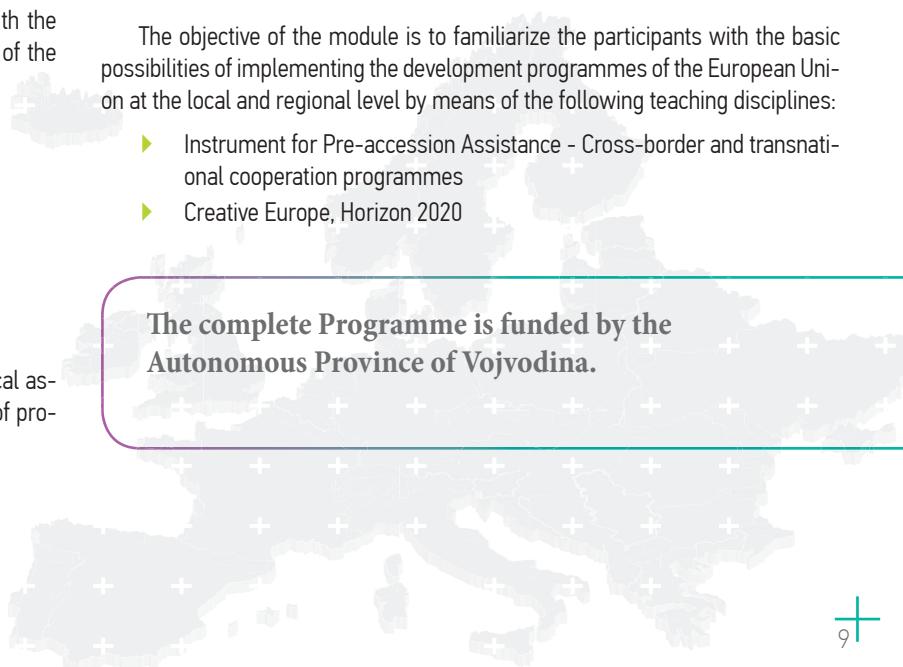
- ▶ • Networking and project partner search
- ▶ • Evaluation of project proposals and lobbying

6. Development programmes of the European Union

The objective of the module is to familiarize the participants with the basic possibilities of implementing the development programmes of the European Union at the local and regional level by means of the following teaching disciplines:

- ▶ Instrument for Pre-accession Assistance - Cross-border and transnational cooperation programmes
- ▶ Creative Europe, Horizon 2020

The complete Programme is funded by the Autonomous Province of Vojvodina.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

REČ POLAZNIKA THE PARTICIPANTS' WORDS

Marko Kovačev
Opštinska uprava opštine Vrbas
Municipal Administration of Vrbas

U skladu sa postavljenim opštim i specifičnim ciljevima predmetni program „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU Fondove“ na maksimalno efikasan, efektivan i optimalno upotrebljiv način doprinosi razumevanju politika i zakonodavnih procedura Evropske unije, kao i sticanju znanja o različitim akterima i institucijama u donošenju odluka, naročito u oblasti regionalne politike.

Program pruža sveobuhvatan uvid u strukturu evropskih fondova i programa i kroz obuku polaznika za pripremu, planiranje i implementaciju projekata gradi kvalitetnu bazu za unapređenje regionalnog razvoja.

In accordance with the overall and specific objectives, the Program "Management of Regional Development through EU Funds" contributes to the understanding of policies and legislative procedures of the European Union, as well as to the acquisition of knowledge about different stakeholders in the decision-making, especially in the field of regional policy, in a most efficient, effective and optimally employable way.

The Programme offers a comprehensive insight into the structure of EU funds and programmes and builds a quality base for the improvement of regional development by training the participants in project development, planning and implementation.

U interaktivno organizovanoj nastavi sa renomiranim predavačima koji poseduju veliko teoretsko i praktično iskustvo u upravljanju EU fondovima, polaznici programa su u mogućnosti da steknu direktno primenljiva znanja koja će im u nastavku karijera biti od izuzetno velikog značaja.

Program „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“ na kvalitativno proporcionalan način gradi i uspostavlja institucionalnu mrežu među polaznicima i na taj način eksplicitno doprinosi regionalnom razvoju.

Involving interactive teaching and renowned professors having extensive theoretical background and practical experience in EU funds, the Programme participants can gain directly applicable know-how that will help them in their future career.

The Program "Management of Regional Development through EU Funds" builds and establishes an institutional network among the participants in a qualitatively proportional way, and thus explicitly contributes to regional development.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОДКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

This is one of the best vocational education programmes I have ever taken or, as an activist of the non-governmental sector and journalist, attended. After the first meeting with the organisers, lecturers and trainees, it was clear to me that I would obtain more than useful knowledge about the European Union, on the basis of which, in accordance with the capacities of myself and the organisation whose member I am, I could contribute to awareness raising of the public, i.e. our country's citizens of the EU values and to gaining more benefits of the planned projects of the "Centre for Sustainable Communities".

I am very pleased to be in the position, by talking to my colleagues from different environments, fields of work and institutions, to get a more profound insight into the problems that citizens face in their everyday lives that could be addressed positively by regional development projects and the EU. The Programme allows us education, practical work and networking, which fully qualifies it. What contributes to the quality to a great extent are excellent lecturers, specialists in their fields of expertise, who are excellent at transferring their extensive knowledge and experience.

The association I represent is focused on ecology, sustainable development and agriculture and so far, it has implemented several projects in these areas, mainly based on information dissemination on the functioning of those sectors in the EU and the opportunities and need for their improvement here. Given that the funds for agriculture and rural development will soon be available to Serbia, I will try to contribute to utilising that kind of EU support in the best possible way, by means of the information and knowledge gained in the Programme 'Management of Regional Development through EU Funds' and through a range of planned activities.

Sladana Gluščević

Centar za održive zajednice, Novi Sad

Centre for Sustainable Communities

Ovo je jedan od najboljih programa stručnog osposobljavanja koji sam pohađala ili im, kao aktivistkinja nevladinih sektora i novinarka, prisustvovala. Već nakon prvog susreta sa organizatorima, predavačama i polaznicima, bilo mi je jasno da ću u okviru programa steći više nego korisno znanje o Evropskoj uniji na osnovu kojeg ću, u skladu sa vlastitim i mogućnostima organizacije čiji sam član, moći dati mali doprinos tome da javnost, to jest gradani naše zemlje budu bolje informisani o vrednostima EU i da, kroz planirane projekte udruženja „Centar za održive zajednice“, od njih imaju više benefita.

Veoma mi je dragoceno to što imam priliku da kroz razgovor s kolegama iz različitih sredina, oblasti rada i institucija steknem širu sliku o problemima s kojima se gradani u svakodnevnom životu sreću, na koje bi se kroz projekte regionalnog razvoja i EU moglo

pozitivno uticati. Program nam omogućuje i edukaciju, i praktičan rad, i povezivanje, što mu daje pun kvalitet. Tom kvalitetu u značajnoj meri doprinose izuzetni predavači, najbolji poznavaoци oblasti kojima se bave i koji nam odlično prenose svoje bogato znanje i iskustvo.

Udruženje koje predstavljam usresredeno je na pitanja ekologije, održivog razvoja i poljoprivrede i do sada je realizovalo par projekata iz ovih oblasti, uglavnom zasnovanih na informisanju javnosti o funkcionisanju tih sektora u EU i mogućnostima i potrebi za njihovo unapređenje kod nas. Kako će Srbiji uskoro biti dostupni i fondovi za poljoprivredu i ruralni razvoj, nastoće da, uz informacije i znanja sa programa „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“, kroz niz planiranih aktivnosti doprinese da ta vrsta evropske pomoći bude kvalitetnije iskorишćena.

Jelena Mićić

Skupština Opštine, Pećinci
Municipal Council of Pećinci

Kao jedan od polaznika prve generacije Programa "Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove", prvo bih istakla da sam počastovana što sam izabrana da budem deo jednog ovakvog tima i ideje.

Što se tiče prvog modula, smatram da je organizovan i sproveden na najvišem mogućem nivou. Činjenica da je akcenat bio na upoznavanje sa politikom Evropske unije, sticanjem znanja o različitim akterima i institucijama u doноšenju odluka i zakonodavnim procedurama u EU i pripremu, nas polaznika, za kreiranje i implementaciju evropskih projekata, a koji je sproveden kroz veliki broj predmeta kao što su Procedure i pravni aspekti Evropske unije, Programiranje strukturnih i prepristupnih fondova Evropske unije, Efikasnost, odlučivanje i pregovaranje u Evropskoj uniji, Politika Evropske unije i održivi regionalni razvoj, smatram da je sve navedeno bilo izuzetno važno da bi imali jednu celokupnu sliku i predznanje kako bi mogli da započнемo sa praktičnim radom. Takođe, prezentacija svih ovih predmeta, smatram da je podignuta na naviši mogući nivo, činjenicom da su angažovani stručnjaci koji

su mogli da nam prenesu i deo svog velikog iskustva.

Ovo je Program koji nam je omogućio da nam svoje znanje i iskustvo prenesu stručnjaci kao što su prof. dr Zoltan Vig, Gordana Lazarević, prof. dr Dragan Golubović, prof. dr Vesna Bengin Crnojević, prof. dr Ana Trbović, prof. dr Mihajlo Crnobrnja, prof. dr Saša Bošnjak, doc. dr Dejan Radulović, Ana Žegarac, kao i Andrija Aleksić, a smatram da ni jedan drugi Program niti fakultet niti iskustvo na nekom radnom mestu nam isto ne bi omogućilo. Utoliko sve pohvale za izuzetan izbor predavača.

Program nam je takođe omogućio da razmenjujemo znanja sa predavačima, kao i samu interakciju između polaznika, jer je napravljen odličan izbor polaznika prve generacije, što će takođe u budućem našem radu biti od izuzetnog značaja.

Ukratko, ovaj Program je u potpunosti ispunio moja očekivanja, čak mnogo više od toga i smatram da bi ovakva ideja trebalo da pređe u praksu i narednih godina.

As one of the trainees of the first generation of the Programme 'Management of Regional Development through EU Funds', I would like to point out first that I'm honoured to have been selected to be a part of such a team and idea.

As far as the first module is concerned, I find that it was organised and implemented at the highest level possible. The fact is that emphasis was placed on familiarisation with the EU policy, gaining of knowledge of the stakeholders and institutions involved in the EU decision-making and legislative procedures and preparation of us, trainees, for the development and implementation of EU projects, which implementation involved a number of subjects, such as EU procedures and legal aspects; Programming of structural and pre-accession EU funds; Efficacy, decision-making and negotiation in the European Union; EU policy and sustainable regional development. I find that all the aforementioned was most important for us to build a complete picture and develop foreknowledge, so that we could start with the practical work. Moreover, in my view, the presentation of all the subjects was raised to the highest possible level judged by the fact that experts were engaged who could share with us a part of their extensive experience.

This is a programme that has allowed us to gain knowledge and experience from experts, such as Prof. Zoltan Vig PhD, Gordana Lazarević, Prof. Dragan Golubović PhD, Prof. Vesna Bengin Crnojević PhD, Prof. Ana Trbović PhD, Prof. Mihajlo Crnobrnja PhD, Doc. Dejan Radulović PhD, Ana Žegarac and Andrija Aleksić. I also think that no other programme, faculty or experience from another job could equip us with the same. Thus, all compliments for the excellent selection of lecturers.

The programme has also allowed us the share of know-how with the lecturers, as well as interaction among the trainees, because you have made a good choice of the first generation of trainees, which will also be of great importance in our future work.

In brief, this Programme has fully met my expectations, what's more, I find that such an idea should become practice in the following period.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОДКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

I must admit that I was very happy when I was informed by the European Affairs Fund of AP Vojvodina that I had been accepted for the Programme 'Management of Regional Development through EU Funds'. I can say that my expectations regarding the training course were high because I thought I could learn a lot about EU fund management, as well as project development and implementation.

At the middle of its implementation, the Programme has fully met my expectations: quality lecturers sharing their knowledge and experience have been involved; printed and e-copies of presentations have been made available; insight into the structure and programmes of EU funds has been provided; we have been informed about the EU rules and procedures, successful projects and their implementation, errors likely to occur in project development and ways to avoid them; group work as per the principle of workshops, with direct involvement in project development; certificate award after successful competition of the Programme.

Elvira Kovač
Javna agencija za poljoprivredu i malu privrodu opštine Kikinda
Public Agency for Agriculture and Small Businesses of Kikinda Municipality

Jako sam se obradovala, kada su me iz Fonda "Evropski poslovi" APV, izvestili da je prihvaćeno moje učešće na edukaciji. Moja očekivanja bila su velika, jer sam smatrala da mogu mnogo naučiti na temu upravljanja sredstvima Evropske unije, kao i pripreme i implementacije projekata.

Program je već na polovini realizacije potpuno ispunio moja očekivanja – uključeni su kvalitetni predavači koji prenose svoja znanja i iskustva; obezbedene su pristupačne prezentacije u štampanoj i elektronskoj verziji; omogućen uvid

u strukturu i programe EU fondova; upoznati smo sa pravilima i procedurama EU, sa uspešno realizovanim projektima i njihovom implementacijom, sa eventualnim greškama koje bi mogle nastati u pisanju projekata i kako se one mogu izbeći; rad u grupama po principu radionica, gde direktno učestujemo na izradi projekta; dobijanje sertifikata za uspešan završetak programa.

Andela Vila

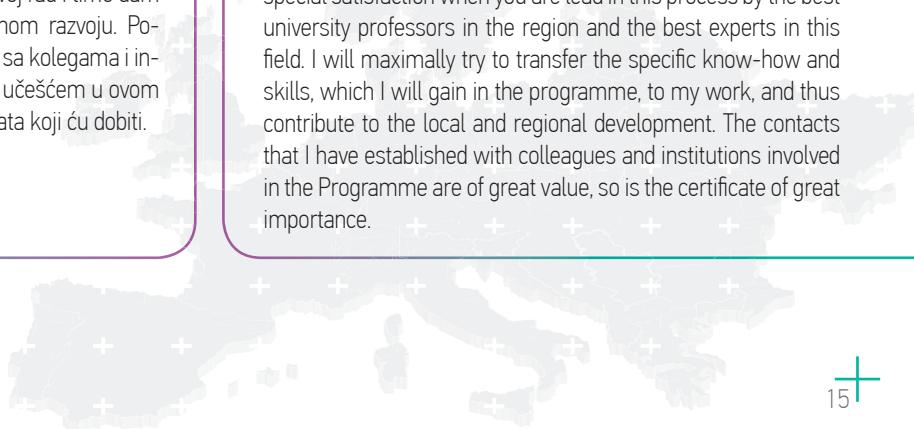
Gradska uprava grada Pančeva City Administration of Pančevo

Kada sam saznaла da sam odabrana da učestvujem u Specijalističkom programu „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“ osećala sam se počastovano i posebno. Prijavila sam se jer sam se nadala da ћu biti na izvoru informacija vezanih za pozive za sufinansiranje/finansiranje projekata u finansijskom periodu 2014-2020, a sa željom da steknem dodatna znanja i veštine u toj oblasti i implementiram kroz svoj rad u Gradskoj upravi grada Pančeva. Dobila sam priliku da objedinim sva svoja znanja o EU procesima i na sistematski način shvatim koje su to regionalne politike

Evropske unije. Posebno zadovoljstvo je kada te kroz ovaj proces vode najbolji profesori univerziteta iz regiona i najbolji stručnjaci iz ove oblasti. Specifična znanja i veštine koje ћu poneti sa sobom po završetku programa trudiću se da maksimalno prenesem kroz svoj rad i time dam doprinos lokalnom i regionalnom razvoju. Posebnu vrednost imaju kontakti sa kolegama i institucijama koje sam ostvarila učešćem u ovom programu, kao i značaj sertifikata koji ћu dobiti.

When I learned that I had been selected to participate in the Specialised Programme “Management of Regional Development through EU Funds”, I felt honoured and special. I applied in the hope of being at the source of information related to the calls for co-financing/financing projects in the financial period 2014-2020, and with a desire to gain additional know-how and skills in this area and apply them in my work at the City Administration of Pančevo. I was given the opportunity to combine all my knowledge of EU processes and systematise my understanding of EU regional policies. It is a special satisfaction when you are lead in this process by the best university professors in the region and the best experts in this field. I will maximally try to transfer the specific know-how and skills, which I will gain in the programme, to my work, and thus contribute to the local and regional development. The contacts that I have established with colleagues and institutions involved in the Programme are of great value, so is the certificate of great importance.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

Verica Nadalin
Pokrajinski sekretarijat za finansije
Provincial Secretariat of Finance

A photograph of Verica Nadalin, a woman with short brown hair, wearing a dark blue top with white stripes on the sleeves. She is standing in front of a blurred background of people in what appears to be a conference room or lecture hall. A teal-colored bar is overlaid at the bottom of the photo.

I zražavam svoje zadovoljstvo što sam dobila priliku da budem u prvoj grupi polaznika Specijalističkog programa "Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove". Mislim, da su svi polaznici odabrani s pažnjom, jer dolaze iz raznih organizacija/institucija sa teritorije AP Vojvodine. Predavači su vrhunski stručnjaci koji su svoje znanje i iskustvo vezano za EU fondove sticali često, kao savetnici i konsultativni tokom pregovaračkog procesa naše zemlje ili, kao naučni radnici, odnosno profesori predmeta vezanih za Evropsku uniju na visokoškolskim ustanovama. Zadovoljstvo je bilo slušati profesora Rodoljuba Etinskog, profesora Mihajla Crnobrnju, a i sve druge. Zbog posebnog isticanja značaja strategija inovativnog napretka, poseban utisak je ostavila profesorka Vesna Bengin Črnojević koja je istovremeno i koordinator na jednom od najboljih projekata ANTARES, a mišljenja

sam da će taj projekat doprineti da se u Vojvodini značajnije pokrene put inovativnog napretka.

Nastava je interaktivna zastupljena su klasična predavanja, grupne radionice, prikazuju se primeri dobre prakse. Konkretno, kroz grupni rad razvijamo projektne ideje i pripremamo potencijalne projektne predloge koji bi se mogli finansirati iz evropskih fondova. Zbog svega navedenog nastava je dobro posećena iako se odvija u terminima van radnog vremena, to je ulaganje koje će se višestruko isplati.

Smatram da će ovakav model obrazovanja doprineti jačanju institucionalne strukture u AP Vojvodini, stvaranju uslova za lakši pristup izvorima finansiranja i realizaciji kvalitetnih projekata što će sve pospešiti regionalni razvoj i konkurentnost našeg Regiona.

I hereby express my satisfaction that I was given the opportunity to be a part of the first group of participants in the Specialised Programme "Management of Regional Development through EU Funds". I think that all participants were selected after careful consideration, because they come from different organizations/institutions of Vojvodina. The lecturers are great experts who have gained their knowledge and experience of EU funds as advisors and consultants in our country's negotiation process or as scientists, i.e. professors of subjects related to the EU at the institutions of higher education. It was a pleasure to listen to Prof. Rodoljub Etinski, Prof. Mihajlo Crnobrnja and all the others. Because of laying special emphasis on the importance of the strategy of innovation progress, I was especially impressed by Prof. Vesna Bengin Črnojević, who is also the coordinator of one of the best projects "ANTARES", which I believe will contribute to the enhancement of the innovation progress of Vojvodina.

The classes are interactive, involving classical lectures, group workshops and a showcase of best practice. More precisely, in group work, we develop project ideas and prepare project proposals that could be financed from EU funds. For all the aforementioned, the classes are well attended even though they take place beyond the working hours. It is an investment that will pay off.

I believe that such a model of education will contribute to the strengthening of the institutional structure in Vojvodina, creation of conditions for easier access to funds and implementation of quality projects, which will accelerate the regional development and competitiveness of our region.

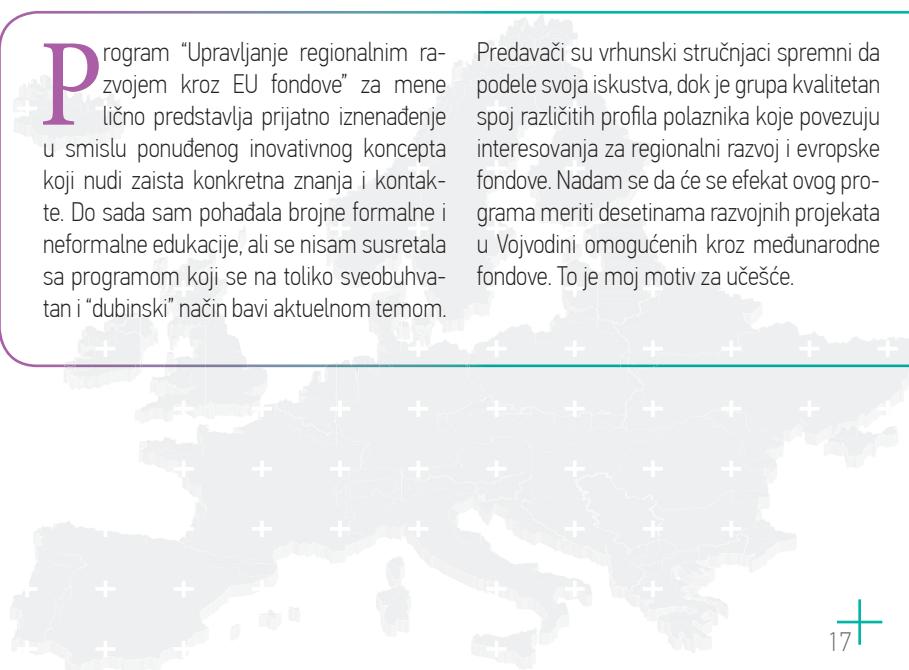
I find the Programme 'Management of Regional Development through EU Funds' a pleasant surprise given the innovative concept that offers concrete know-how and contacts. I have attended a number of both formal and non-formal types of education, however, I have not seen a programme that is so comprehensive and that deals with the current topic in such 'great depth'. The lecturers are experts who are ready to share their experience, whereas the group is a quality blend of different trainees' profiles who share an interest in regional development and EU funds. I hope that the effect of this Programme will be measured by tens of development projects in Vojvodina supported through EU funds. That's my motive for participation.

Marina Kovačev Bečejsko udruženje mladih BUM Bečeј Youth Association

Program "Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove" za mene lično predstavlja prijatno iznenadnje u smislu ponuđenog inovativnog koncepta koji nudi zaista konkretna znanja i kontakte. Do sada sam pohađala brojne formalne i neformalne edukacije, ali se nisam susretala sa programom koji se na toliko sveobuhvatan i "dubinski" način bavi aktuelnom temom.

Predavači su vrhunski stručnjaci spremni da podele svoja iskustva, dok je grupa kvalitetan spoj različitih profila polaznika koje povezuju interesovanja za regionalni razvoj i evropske fondove. Nadam se da će se efekat ovog programa meriti desetinama razvojnih projekata u Vojvodini omogućenih kroz međunarodne fondove. To je moj motiv za učešće.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОДКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

Igor Ilić,

Udruženje građana „Razvoj sela“ RASEL, Čoka

Citizens' Association "Razvoj sela (Village Development) – RASEL", Čoka

U dosadašnjem ličnom obrazovanju, pohađao sam više edukacija, ali Program „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“ izdvaja se po ozbilnosti, sistematizovanom pristupu i širokoj lepezi tema, koje su interesantne, poučne, a pre svega korisne. Dosadašnja predavanja u okviru programa pružila su mi praktična znanja i alate, koje mogu da primenim u budućim projektima, koji su u vezi sa upravljanjem regionalnog razvoja. Ono što ovaj program izdvaja je i stručna praksa

u regionima EU, koja će nam omogućiti da dopunimo i bolje razumemo teorijski deo predavanja i kroz sticanje ličnog iskustva unapredimo rad svoje organizacije.

Predavači su pravi stručnjaci u svojim oblastima i zaista je čast raditi sa njima, jer svoja znanja i iskustva nesebično i na razumljiv i adekvatan način dele sa polaznicima.

Polaznici programa čine jednu koherentnu celinu i funkcionišemo kao tim, iako su nam profesionalna opredeljenja različita.

In my previous education, I have attended several training courses, but the Programme "Management of Regional Development through EU Funds" distinguishes itself for its seriousness, systematized approach and a wide range of topics that are interesting, instructive, and above all useful. The lectures held so far in the Programme have equipped me with practical know-how and tools that can be applied in future projects, which are related to the management of regional development. What distinguishes this Programme is the professional training in the EU regions, which will help us to supplement and understand better the theoretic part of the lectures and improve the work of our organization by acquiring personal experience.

The lecturers are experts in their fields and it is an honour to work with them because they share their knowledge and experience with the participants selflessly in an understandable and adequate way.

The participants in the Programme form a coherent whole and we function as a team, even though our professional orientations are different.

REČ PROFESORA THE PROFESSORS' WORDS

The "Management of Regional Development through EU Funds" is a unique and comprehensive interdisciplinary programme being jointly implemented by the European Affairs Fund of Autonomous Province of Vojvodina and the University of Novi Sad. The interdisciplinarity of the Programme is visible through a dialogue and interaction between the legal, economic and managerial teaching subjects. It is implemented in six complementary modules, with a total of 325 contact hours of instruction. The implementation of the Programme within 19 teaching disciplines constantly encourages and increases the competitiveness of the Autonomous Province of Vojvodina, as a well-rounded and comprehensive European region in terms of the accession to EU funds and implementation of EU projects. The increase of the competitiveness of the Autonomous Province of Vojvodina results from constant capacity building and development of skills and competences of each individual in the Programme, encouraging both individuality and teamwork in solving specific problems with reference to different EU programmes.

Prof. dr Saša Bošnjak
Prof. Saša Bošnjak PhD

„Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“

„Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“ je jedinstven i sveobuhvatan interdisciplinarni program koji zajednički realizuju Fond „Evropski poslovi“ Autonomne pokrajine Vojvodine i Univerzitet u Novom Sadu. Interdisciplinarnost Programa je vidljiva kroz svojevrstan dijalog i interakciju između pravnih, ekonomskih i menadžerskih nastavnih predmeta, a realizuje se kroz 6 komplementarnih modula, sa ukupno 325 časova kontakt nastave. Realizacijom Programa u okviru 19 nastavnih disciplina se permanentno podstiče i podiže konkurenčnost Autonomne pokrajine Vojvodine kao zaokruženog i celovitog evropskog regiona pre svega sa stanovišta pristupanja evropskim fondovima i realizacije evropskih projekata. Podizanje konkurenčnosti Autonomne pokrajine Vojvodine se implementira neprekidnom izgradnjom kapaciteta, veština i kompetencija svakog pojedinca u Programu, podstičući istovremeno i individualnost i timski rad u rešavanju konkretnih problema koji se tiču različitih evropskih programa.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОДКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

Prof. dr Franc Šausberger
predsedavajući
Instituta regionala Evrope (IRE)

Prof. Dr. Franz Schausberger
Chairman of the Board
Institute of the Regions of Europe (IRE)

Program „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“ je izuzetna inicijativa koju sprovodi Fond „Evropski poslovi“ Autonomne pokrajine Vojvodine u saradnji sa Univerzitetom u Novom Sadu.

Za zemlje kandidate za članstvo u EU, kao što je Srbija, od ključnog je značaja da se u što kraćem roku prilagode zakonima EU i postanu dobro informisane o mnogim finansijskim mogućnostima koje EU nudi. Samo priprema i uspešna realizacija projekata sa EU može garantovati regionalni i lokalni prosperitet. Većina zakona EU se sprovodi na podnacionalnom nivou - u regionima i gra-

dovima zemalja članica. Stoga, prenošenje znanja i iskustava o evropskim procesima na regionalne zvaničnike u okviru studijskog programa predstavlja savršen način pripreme Srbije. Ključ dobro strukturiranih integracija je uključivanje javne uprave u taj proces. Odgovarajuća primena znanja i iskustava će u velikoj meri uticati na ekonomski razvoj regiona i gradova.

Institut regionala Evrope je uključen u ovaj program jer čvrsto verujemo u regionalizaciju Evrope i Evropu koja je bliža svojim građanima.“

The Programme “Management of Regional Development through EU Funds” is an outstanding initiative conducted by the European Affairs Fund of the Autonomous Province of Vojvodina, in cooperation with the University of Novi Sad.

For EU candidate countries, such as Serbia, it is crucial to adapt the EU laws as soon as possible and become well-informed on the many financial possibilities the EU offers. Only if projects with the EU are prepared and realized successfully, regional and local prosperity can be guaranteed. Most of the EU laws are implemented on subnational level - in the regions and cities of the Member States. Hence, passing on the know-how on EU processes to the regional officials in a study programme is a perfect preparation for Serbia. The key to a well-structured integration is the engagement of public administrators in this process. The appropriate use of the know-how will benefit the economic development of the regions and cities greatly.

The Institute of the Regions of Europe is involved in this programme because we strongly believe in the regionalisation of Europe and a Europe closer to its citizens.

Prof. dr Radmila Marinković Nedučin

Prof. Radmila Marinković-Nedučin PhD

The Programme 'Management of Regional Development through EU Funds', which is jointly being implemented by the European Affairs Fund of the Autonomous Province of Vojvodina and University of Novi Sad, is an example of quality and modern lifelong learning programme in terms of the selection of problem area interesting for a wider range of beneficiaries, comprehensiveness of conceived content, competency of engaged lecturers and modern methodology of work. The acquisition of knowledge of the opportunities offered by EU programmes to enhance regional development is of vital importance for the development of competent teaching staff in the government and non-governmental sector, various institutions and economy, which has been proven by the interest of a greater number of candidates than the Programme allows. Involving six complementary modules being implemented in a semester, engaging lecturers from a wider range of institutions having considerable experience in this field, the Programme has combined the necessary theoretical basis about the EU and acquisition of know-how and skills in the development of competitive EU projects, thus offering professional knowledge for the optimum use of different EU programmes and support funds. The interactive work methodology provides for the trainees' active participation in the implementation of the planned programme and its permanent adaptation to their interest, and the participants are equipped with accompanying material serving as necessary literature for further implementation of acquired knowledge. Continuous monitoring of the programme implementation by the Programme coordinators and Programme Council, with a constant insight into the participants' opinion, has contributed to its successful implementation, and at the same time confirming the future potential of the Programme.

Program „Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove“, koji zajednički realizuju „Fond evropski poslovi“ Autonomne pokrajine Vojvodine i Univerzitet u Novom Sadu, po izboru problematike od interesa za širi spektar korisnika iz različitih oblasti rada, po celovitosti koncipiranog sadržaja, po kompetentnosti odabranih predavača i po savremenoj metodologiji rada, predstavlja primer kvalitetnog i aktuelnog programa učenja tokom čitavog života. Sticanje znanja o potencijalima korišćenja evropskih programa u podsticanju regionalnog razvoja je od nesumnjivog značaja za formiranje kompetentnog kadra u državnom i nevladinom sektoru, različitim institucijama i privredi, što je potvrđeno i višestruko većim interesovanjem kandidata od broja raspoloživih mesta u realizaciji programa. Putem šest komplementarnih modula koji se realizuju tokom jednosemestralne nastave, uz angažovanje predavača iz šireg spektra institucija sa značajnim iskustvom u ovoj oblasti, program je obuhvatio i neophodnu teorijsku osnovu poznavanja evropskog prostora i sticanje praktičnih znanja i veštine u pripremi kompetitivnih evropskih projekata, pružajući time specijalistička znanja za optimalno korišćenje različitih evropskih programa i podsticajnih fondova. Interaktivna metodologija rada obezbeđuje aktivan pristup učesniku u realizaciji planiranog programa i njegovo stalno prilagođavanje interesovanju učesnika, a prateći materijali dostupni učesnicima programa obezbeđuju literaturu neophodnu za dalju implementaciju stičenih znanja. Kontinualno praćenje realizacije programa od strane koordinatora programa i Programskega veća, uz stalni uvid u mišljenja polaznika, doprineli su uspešnoj realizaciji, potvrđujući i budući potencijal ovog programa.

Fond „Evropski poslovi“ AP Vojvodine

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

Univerzitet u Novom Sadu

The lifelong learning Specialized Programme 'Management of Regional Development through EU Funds', which is aimed at professionals employed in local institutions in Vojvodina and being implemented successfully by the European Affairs Fund of AP Vojvodina, is a quality idea professionally implemented at the University of Novi Sad, and in our view, most needed in the development of our society at this point of time. Nowadays, the training of experts for active involvement in European projects is perhaps the most important task of administrations at all levels of governance, from those at the lowest local level to those at the highest provincial and national ones. The knowledge gained in this Programme includes a wide range of necessary and important topics and tasks to be analysed from the aspect of economic progress, legal regulations, urban development and other areas that should lead to the positive transformation of society and improve the quality of life in our cities. One of the most important strategies in social development is investment in education, and the one that is practical, specific and intended for mastering skills in EU project development should contribute to new social values. Such a concept is very important and valuable because its goal is all what is necessary for us today, such as economic development, investment, new jobs, adequate legislation, urban qualities and a number of other aspects of progress.

Prof. dr Darko Reba Prof. Darko Reba PhD

Specijalistički program namenjen profesionalcima zaposlenim u pokrajinskim i lokalnim institucijama na teritoriji Vojvodine, koji se uspešno realizuje od strane Fonda „Evropski poslovi“, veoma je kvalitetno i profesionalno sprovedena ideja na Univerzitetu u Novom Sadu, preko potrebna, verujem i neophodna u današnjem trenutku razvoja našeg društva. Osposobljavanje stručnjaka da se aktivno uključe u evropske projekte danas je možda i najvažniji zadatak zaposlenih u upravama svih nivoa vlasti, od onih najnižih lokalnih, tako i do najviših pokrajinskih i državnih. Znanja koja se dobijaju na ovom programu obuhvataju široko polje važnih tema i zadataka koje će se analizirati sa stalnih tač-

ka ekonomskog napretka, pravne regulative, urbanog razvoja i drugih oblasti koje treba da vode pozitivnim transformacijama društva i podizanja kvaliteta života u našim gradovima. Jedna od najvažnijih strategija u socijalnom razvoju je svakako ulaganje u obrazovanje, a ono koje je praktično i konkretno, namenjeno ovladavanju veština za pisanje evropskih projekata, svakako treba da doprinese novim vrednostima u društvu. Takva konцепција je značajna i vredna, jer ima za cilj sve ono što je danas nama neophodno, kao što su ekonomski razvoj, investicije, nova radna mesta, adekvatna pravna regulativa, urbani kvaliteti, i brojni drugi aspekti napretka.

Prof. dr Mihajlo Crnobrnja

Fakultetu za ekonomiju,
finansije i administraciju

Prof. Mihajlo Crnobrnja PhD

Faculty of Economics,
Finance and Administration

Čast mi je i zadovoljstvo što sam u prilici da dam svoj doprinos jednom ovakvom Programu, za koji smatram da je odličan! Kao predavač u sklopu nastavne discipline „Efikasnost, odlučivanje i pregovaranje u EU“ pokušao sam da dam i stvarne primere iz prakse, pošto sam i sam imao priliku tokom svoje karijere u diplomatiji i državnim poslovima, da učestvujem u mnogim pregovorima. Polaznici jednog ovakvog programa će stići uvid i znanja i sa akademskog aspekta, ali i prakse što je odličan spoj i čini ovaj program jedinstvenim na našim prostorima.

It is my honour and pleasure to have the opportunity to give my contribution to the Programme, which is, in my view, excellent. As a lecturer in the teaching discipline "Efficiency, decision-making and negotiation in the EU", I tried to give real examples from practice, since I have been in the position to take part in a lot of negotiations during my career in diplomacy and state affairs. The participants of such a programme will gain insight and knowledge from the academic point of view, as well as hands-on experience, which is a great connection and makes this Programme unique in our region.

Fond „Evropski poslovi” AP Vojvodine

Bulevar Mihajla Pupina 16 (pp 2)

21108 Novi Sad

Tel: + 381 (0)21 4830 673

Faks: + 381 (0)21 4830 630

office@vojvodinahouse.eu

www.vojvodinahouse.eu

European Affairs Fund of AP Vojvodina

Bulevar Mihajla Pupina 16 (PO Box 2)

21108 Novi Sad

Tel: + 381 (0)21 4830 673

Faks: + 381 (0)21 4830 630

office@vojvodinahouse.eu

www.vojvodinahouse.eu